

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών**

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ (ΓΔΘΕΥ)

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 872, 944

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@minfin.gr

Προς : **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης**
Προγράμματος «Πελοπόννησος»
Αλεξάνδρου Σούτσου 35
Τρίπολη, 22132
(ηλεκτρονικά)
e-mail: ktourlouki@mou.gr,
epapailiou@mou.gr, thdpap@mou.gr

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με σχέδια Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για τη δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμό υποδομών του τομέα της υγείας

Σχ. 1: Το με Α.Π. 201418/4-7-2024 έγγραφο της Υπηρεσίας σας με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί σχεδίου πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» με τίτλο: «Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του Τομέα της Υγείας (εξοπλισμός Α' βάρθμιας Υγείας)" (αρ. πρωτ. εισ. ΥΠΟΙΚ 96089/ΕΥΚΕ-ΧΕ 872/4-7-2024)

Σχ. 2: Το με Α.Π. 215359/17-7-2024 έγγραφο της Υπηρεσίας σας με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί σχεδίου Πρόσκλησης (ΠΕΛ59) της ΕΥΔ ΕΠ Προγράμματος «Πελοπόννησος» στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου RSO4.5 «Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)»" (αρ. πρωτ. εισ. ΥΠΟΙΚ 103808/ΕΥΚΕ-ΧΕ 944/17-7-2024)

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών, υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας δυο σχέδια πρόσκλησης υποβολής προτάσεων σχετικά με τη δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμό υποδομών του Τομέα της Υγείας. Λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όσον αφορά στην υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης ΠΕΛ60 με τίτλο «**Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του Τομέα της Υγείας (εξοπλισμός Α' βάθμιας Υγείας)**», η διασφάλιση της προστασίας των πολιτών προϋποθέτει μεταξύ άλλων την βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, εξασφαλίζοντας την καθολική και ισότιμη πρόσβαση του πληθυσμού. Προς το σκοπό αυτό ιδιαίτερα σημαντική είναι η βελτίωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ), με πρωταρχικό στόχο την πρόληψη και τον περιορισμό των περιστατικών νοσηλείας. Επίσης, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, οι δράσεις κάλυψης των αναγκών του τομέα υγείας, θα πρέπει να εστιάζουν, στην αναβάθμιση των υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) μέσω αναδιοργάνωσης της, με κατάλληλη διασύνδεση με την Δευτεροβάθμια περίθαλψη αξιοποιώντας την ψηφιακή τεχνολογία. Υπό το πρίσμα αυτό και με στόχο την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων και των αναδυόμενων υγειονομικών αναγκών, το Υπουργείο Υγείας προχώρησε στην αποτύπωση των αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (χαρτογράφηση), προκειμένου να υλοποιηθούν ιεραρχημένα τα πλέον σημαντικά έργα, με έμφαση στη ΠΦΥ. Το σύστημα της ΠΦΥ, περιλαμβάνει Κέντρα Υγείας, ΤΟΜΥ/ΚΟΜΥ, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία, Περιφερειακά και Τοπικά Ιατρεία.

Η υπό αξιολόγηση πρόσκληση αφορά σε νέες πράξεις αναβάθμισης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με **προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού και λοιπού εξοπλισμού** στις αντίστοιχες μονάδες ΠΦΥ, στα πλαίσια της υποδράσης, με κωδικό 4.ν.2.2. και τίτλο «Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του Τομέα της Υγείας (εξοπλισμός Α' βάθμιας Υγείας)». Η εν λόγω Υποδράση αποτελεί μέρος της γενικότερης δράσης του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021 – 2027 με τίτλο «Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του τομέα Υγείας (εξοπλισμός)» και είναι συμπληρωματική με άλλη υποδράση που αφορά σε δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμό των Υποδομών Α' βάθμιας Υγείας. Η αναβάθμιση των υπηρεσιών της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας θα μετριάσει πρωτίστως τη διαχρονική έλλειψη πλήρως λειτουργικών Κέντρων Υγείας, ενώ η θωράκιση της ΠΦΥ θα συντελέσει στην μείωση της επιβάρυνσης της δευτεροβάθμιας υγείας, ιδιαίτερα σε περιοχές με επιβαρυνμένα χαρακτηριστικά και υψηλές συγκεντρώσεις ευάλωτου πληθυσμού.

Οι παρεμβάσεις της υποδράσης λαμβάνουν υπ' όψη α) τις «ειδικές συστάσεις ανά χώρα», για την Ελλάδα, του Ευρωπαϊκού εξαμήνου και β) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Υγείας 2021 – 2025. Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα για τη Χώρα και κατ' ακολουθία για την Περιφέρεια Πελοποννήσου και ως εκ τούτου οι επενδύσεις σε υποδομές (κτηριακά) και σε εξοπλισμό για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα (περίθαλψη) κατά την περίοδο 2021 – 2027 περιορίζονται, σε εθνικό επίπεδο, στο 40% των πόρων του ΕΤΠΑ για την Υγεία. Με αυτό το δεδομένο, η συγκεκριμένη υποδράση συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό σ' αυτή την ποσόστωση κατανομής του προϋπολογισμού του Ειδικού Στόχου RSO4.5.

Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι οι εξής:

- ΓΕΝΙΚΟ ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ,
- 6η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ, ΗΠΕΙΡΟΥ & ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ,
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ,
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 4.000.000 €.

2. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης ΠΕΛ59 με τίτλο «**Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του Τομέα της Υγείας (υποδομές Α' βάθμιας Υγείας)**», η δράση αφορά σε νέες πράξεις αναβάθμισης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με **δημιουργία επέκταση και αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών** αντίστοιχων μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στο πλαίσιο της υποδράσης 4.ν.1.2. «Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών του Τομέα της Υγείας(υποδομές/ κτηριακά Α' βάθμιας Υγείας)». Η συγκεκριμένη υποδράση είναι συμπληρωματική με άλλη υποδράση που αφορά σε επέκταση και εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού των μονάδων Α' βάθμιας Υγείας. Η αναβάθμιση των υπηρεσιών της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας θα μετριάσει πρωτίστως τη διαχρονική έλλειψη πλήρως λειτουργικών Κέντρων Υγείας, ενώ η θωράκιση της ΠΦΥ θα συντελέσει στην μείωση της επιβάρυνσης της δευτεροβάθμιας υγείας, ιδιαίτερα σε περιοχές με επιβαρυμένα χαρακτηριστικά και υψηλές συγκεντρώσεις ευάλωτου πληθυσμού.

Οι παρεμβάσεις της δράσης λαμβάνουν υπ' όψη: α) τις «ειδικές συστάσεις ανά χώρα», για την Ελλάδα, του Ευρωπαϊκού εξαμήνου και β) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Υγείας 2021 – 2025.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι οι εξής:

- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ,
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ,
- Δήμοι Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 3.000.000 €.

3. Η έννοια των κρατικών ενισχύσεων συνδέεται κατά κανόνα με την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «*επιχείρηση*». Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι «*οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους*».
- Οικονομική δραστηριότητα θεωρείται κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών στην αγορά. Η απάντηση στο ερώτημα εάν υφίσταται μια αγορά για ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες αυτές οργανώνονται στο οικείο κράτος μέλος και συνεπώς μπορεί να διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.
- Έτσι, ενδέχεται και το ίδιο το Δημόσιο ή ένας κρατικός φορέας να θεωρείται «επιχείρηση» υπό το πρίσμα των κανόνων των Κρατικών Ενισχύσεων. Συνεπώς πρέπει να ελέγχεται κατά περίπτωση εάν ο φορέας που αιτείται χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης συνιστά «επιχείρηση» υπό την έννοια των κρατικών ενισχύσεων για τη δραστηριότητα που θα ασκήσει στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης δράσης.
4. Στο σημείο 17 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «*το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί "ασκώντας δημόσια εξουσία"* ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν "*υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές*»». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις **ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους** ή συνδέεται με αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται».
5. Ειδικότερα όσον αφορά τον τομέα της **ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης** (σημεία 24 & 25 της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης), η Επιτροπή έχει κρίνει ότι: «*Σε ορισμένα κράτη μέλη τα δημόσια νοσοκομεία αποτελούν **αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος υγείας** και βασίζονται σχεδόν εξολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης. Τα νοσοκομεία του είδους αυτού χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους με βάση την καθολική κάλυψη. Τα δικαστήρια της Ένωσης επιβεβαίωσαν ότι, στις περιπτώσεις που υπάρχει η εν λόγω διάρθρωση, οι αντίστοιχοι οργανισμοί δεν ενεργούν ως επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αυτή η διάρθρωση, ακόμη και δραστηριότητες που θα μπορούσαν καθαυτές να χαρακτηριστούν ως οικονομικής φύσεως, αλλά ασκούνται αποκλειστικά με στόχο την παροχή μιας ακόμη μη οικονομικής υπηρεσίας, δεν είναι οικονομικής φύσεως. Ένας οργανισμός που αγοράζει αγαθά —ακόμη και σε μεγάλες ποσότητες— με σκοπό την παροχή μη οικονομικής υπηρεσίας δεν θεωρείται ότι ενεργεί ως επιχείρηση απλά και μόνο επειδή αγοράζει υλικά σε ορισμένη αγορά*».

6. Επιπρόσθετα, στα σημεία 203-207 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης επισημαίνεται ότι «Η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων» και «Σε περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες.

Αν μια οντότητα συμμετέχει σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για τις μη οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεπίδωση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί ιδίως να διασφαλιστεί μέσω του περιορισμού της δημόσιας χρηματοδότησης στο καθαρό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου) των μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το οποίο προσδιορίζεται βάσει ενός σαφούς διαχωρισμού λογαριασμών.

Εάν, σε περίπτωση μεικτής χρήσης, η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει όταν οι οικονομικές δραστηριότητες αναλώνουν τις ίδιες εισροές όπως και οι μη οικονομικές δραστηριότητες, για παράδειγμα υλικό, εξοπλισμό, εργασία ή πάγιο κεφάλαιο. Οι βοηθητικές οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να παραμένουν περιορισμένης εμβέλειας όσον αφορά τη δυναμικότητα της υποδομής.»

Όπως διευκρινίζεται στην υποσημείωση 305 της Ανακοίνωσης, η οικονομική χρήση της υποδομής μπορεί να θεωρηθεί βοηθητική, όταν η δυναμικότητα που διατίθεται κάθε χρόνο για μια τέτοια δραστηριότητα δεν υπερβαίνει το 20 τοις εκατό της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας της υποδομής.

7. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα στα σημεία 3-6 και εφόσον από την εθνική νομοθεσία τεκμηριώνεται ότι:

α) οι ενισχυόμενες υποδομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος υγείας,

β) οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε κτιριακές υποδομές και ιατροτεχνολογικό/λοιπό εξοπλισμό που δεν χρησιμοποιούνται για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, αλλά για την παροχή δωρεάν υπηρεσιών υγείας σε ασθενείς (παροχή υπηρεσιών υγείας οι οποίες βασίζονται στην αρχή της αλληλεγγύης και χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και άλλους κρατικούς πόρους),

ή η τυχόν οικονομική δραστηριότητα (π.χ. απογευματινά ιατρεία) είναι περιορισμένης εμβέλειας και παραμένει αμιγώς επικουρική (σημείο 6 ανωτέρω), καθώς και

γ) παρέχεται καθολική κάλυψη για όλο τον πληθυσμό της χώρας,

δύναται να υποστηριχθεί ότι η χρηματοδότηση των εν λόγω δράσεων δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

8. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η πρόσφατη υιοθέτηση της ΚΥΑ με αρ.Γ2α/10666/4.3.2024 «Χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες επεμβατικές πράξεις που διενεργούνται πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργίας των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) και απαιτούν παραμονή στο νοσοκομείο πέραν της ημερήσιας νοσηλείας» (ΦΕΚ1485 Β') παρέχει δυνατότητα διενέργειας χειρουργικών επεμβάσεων ή άλλων επεμβατικών πράξεων στα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. πέραν του τακτικού ωραρίου έναντι αμοιβής που καταβάλλεται από τον ασθενή και αποτελεί έσοδο των νοσοκομείων.

Συνεπώς, εφόσον η ανωτέρω δραστηριότητα δεν διενεργείται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος υγείας που βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης και δεν παρέχεται δωρεάν με βάση την καθολική κάλυψη, ενδέχεται να ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, καθώς η χρήση των υποδομών ή/και του εξοπλισμού που περιλαμβάνουν οι συγχρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις δύναται να είναι μεικτή (βλέπε σημείο 6 του παρόντος).

Στο πλαίσιο αυτό, σε περίπτωση που ο δικαιούχος αξιοποιήσει τη δυνατότητα διενέργειας χειρουργικών επεμβάσεων ή άλλων επεμβατικών πράξεων πέραν του τακτικού ωραρίου έναντι αμοιβής, προκειμένου να θεωρηθεί ότι δεν ανακύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων είναι αναγκαίο να διασφαλισθεί ότι κατά τη διάρκεια υλοποίησης των πράξεων και έως τον χρόνο απόσβεσης των συγχρηματοδοτούμενων υποδομών και εξοπλισμού, η οικονομική χρήση τους θα παραμείνει περιορισμένης εμβέλειας (βοηθητική), καθώς η δυναμικότητα που θα διατίθεται κάθε χρόνο για τη δραστηριότητα αυτή δεν θα υπερβαίνει το 20 τοις εκατό της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας του εξοπλισμού (π.χ. με παροχή στοιχείων που τεκμηριώνουν ότι η χρήση υποδομών ή/και εξοπλισμού για απογευματινά ιατρεία ή/και για διενέργεια χειρουργικών επεμβάσεων ή άλλων επεμβατικών πράξεων έναντι αμοιβής δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής χρήσης τους βάσει -ενδεικτικά-: ωρών χρήσης εξοπλισμού / αριθμού εξετάσεων / αριθμού επεμβάσεων ή άλλης κατάλληλης βάσης προσδιορισμού της δυναμικότητας).

9. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα διευκρινίζεται ότι, προκειμένου να μην ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων στις πράξεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω των υπό αξιολόγηση προσκλήσεων πρέπει οι δυνητικοί δικαιούχοι:
- είτε να προσκομίσουν βεβαίωση ότι η υποδομή ή/και ο εξοπλισμός που θα αποκτηθεί μέσω της υποβαλλόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (απογευματινά ιατρεία ή/και απογευματινά χειρουργεία)
 - είτε να προσκομίσουν στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι η χρήση της υποδομής ή/και του εξοπλισμού για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (απογευματινά ιατρεία ή/και απογευματινά χειρουργεία) εκτιμάται ότι θα είναι περιορισμένης εμβέλειας (βοηθητική ήτοι δεν θα υπερβαίνει το 20 τοις εκατό της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας του εξοπλισμού) έως τον χρόνο απόσβεσης της υποδομής ή/και του εξοπλισμού.
10. Επισημαίνεται ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται ζήτημα κρατικών ενισχύσεων καθώς δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στους αναδόχους, είναι αναγκαίο οι ανάδοχοι να επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού

ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού).

11. Δεδομένων των ζητημάτων που έχουν τεθεί στο παρόν, προτείνεται για ασφάλεια δικαίου επί θεμάτων κρατικών ενισχύσεων στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) των προσκλήσεων να προστεθούν τα εξής:
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
 - Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
 - Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/C 8/02).
 - Η Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παρ. 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/21/ΕΕ).
 - Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.
 - Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016, έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

Επιπλέον στο κεφάλαιο 3 των προσκλήσεων το εδάφιο 3.5 πρέπει να διαμορφωθεί ως εξής:

Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων τυχόν οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

Επιπλέον, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει να επιβεβαιωθεί ότι, από την εθνική νομοθεσία & το κανονιστικό πλαίσιο, καταδεικνύεται πως η πράξη αφορά σε δραστηριότητα η οποία εμπίπτει στις

ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να τεκμηριωθεί ότι οι χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος υγείας, βασίζονται σχεδόν εξολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης, χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ή/και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους με βάση την καθολική κάλυψη.

Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την υλοποίηση των Πράξεων είναι αναγκαίο οι προμήθειες/υπηρεσίες/εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (π.χ. ΓΑΚ, De Minimis κ.λπ.). Στις περιπτώσεις, που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω της χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού) ή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (που αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής) μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ, ανά περίπτωση. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ιδίους πόρους του δικαιούχου.

Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση, στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού.

Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού.

Έργα που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις των ΥΓΟΣ το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ.

12. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στη χρηματοδότηση πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου στον ίδιο δικαιούχο. Ενδεικτικά, σε περίπτωση κατά την οποία ένας δικαιούχος έχει ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβει την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
13. Διευκρινίζεται ότι, σε συνέχεια της με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκυκλίου της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εμπίπτουν στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην ΕΥΚΕ-ΧΕ. Ωστόσο συστήνεται η οικεία ΕΥΔ να διαβιβάσει στην ΕΥΚΕ-ΧΕ τις προτεινόμενες πράξεις για τις οποίες δεν δύναται να αποφανθεί με ασφάλεια ότι δεν ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων, ώστε να εξεταστούν διακριτά ως προς την ύπαρξη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων.
- Τέλος υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ, για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης, μαζί με το σχετικό τεκμηριωτικό υλικό.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής των μέτρων, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο των Σχεδίων Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων, έγγραφα στα οποία αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ
- Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

